

ПРОГРАМА
„РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ“ 2021-2027
ПРОЦЕДУРА ЗА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ПОМОЩ
BG05SFPR002-1.004 „АДАПТИРАНА РАБОТНА СРЕДА“
Очакван старт на процедурата: 15.09.2023 г.

Цел на процедурата:

Предоставяне помощ на предприятията за посрещане на новите предизвикателства, свързани с осъществяването на прехода към климатично неутрална икономика и променящите се модели на работа. Това изисква бързи промени в пазара на труда, предприемане на ефективни мерки за подобряване на достъпа до трудова заетост, адаптиране към промените в работната среда, както и подобряване на здравословната и безопасна работната среда в предприятията.

Общ бюджет:

Общият бюджет на процедурата за БФП е **100 млн.лева**.

- Слабо развити региони/ извън ЮЗР – 92 080 000 лв.
- Регион в преход/ Югозападен регион за планиране (ЮЗР)- 7 920 000 лв.

Не е допустимо преразпределянето на средства между слабо развити региони и регион в преход в рамките на общия бюджет на процедурата.

Минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ:

От помощта ще могат да се възползват както микро, малки и средни предприятия, така и големи предприятия. Независимо от категорията предприятие размерът на един проект е:

- Минимален размер безвъзмездна помощ – **50 000 лева**
- Максимален размер безвъзмездна помощ- **391 166 лева**

Интензитет на помощта:

- За микро, малки и средни предприятия не се изисква собствено съфинансиране (безвъзмездната помощ е 100%),
- За големите предприятия се изисква 20% собствено съфинансиране (безвъзмездната помощ е 80%)

Режим на държавна помощ:

По настоящата процедура ще се прилагат правилата за минимална помощ (правилото **de minimis** - Регламент 1407/2013г.).

Допустимост на кандидатите:

„Кандидати“ за безвъзмездна финансова помощ са всички физически и юридически лица, и техни обединения, които кандидатстват за безвъзмездна финансова помощ чрез подаване на проектно предложение. Кандидатът трябва да е лице със самостоятелна правосубектност, което има право

да осъществява дейност на територията на Република България и е търговец по смисъла на чл. 1 от Търговския закон.

- **Кандидатът отговаря на изискванията за предоставяне на минимални помощи, в съответствие с Регламент (ЕС) № 1407/2013**

- **Кандидатът разполага с финансов капацитет**

- **Кандидатът разполага с оперативен капацитет** за изпълнение на проектното предложение:

- Кандидатът има опит в изпълнението на поне една от дейностите, включени в проектното предложение, посочен във формуляра за кандидатстване;

или

- Кандидатът има приключил поне един проект, финансиран със средства от ЕС, националния бюджет или други донори, в който е участвал в ролята на кандидат или партньор, посочен във формуляра за кандидатстване.

Допустими дейности, за които ще може да се кандидатства

Не е допустимо дейностите по едно проектно предложение да се изпълняват едновременно на територията на двата типа региони – регион в преход и слабо развит регион. Кандидатът следва да осъществява/изпълнява дейностите по проекта в един и същ тип регион или на територията на два или повече слабо развити региона. Водещ принцип при отчитане на приноса към съответния регион ще бъде мястото на изпълнение на дейностите по проекта, а не местоположение/адресна регистрация на кандидата.

1. Разработване и прилагане на „зелени“ модели на организация на труд съобразно спецификата на конкретните работни места в предприятията. Изготвяне на „зелени“ карти¹ за организация на работни процеси на конкретните работни места. Обучение на лицата от целевата група насочено към внедряване на „зелени“ модели на организация на труд. *(задължителна дейност)*;

Дейността е насочена към въвеждане на „зелени“ модели на организация на работните процеси, които имат връзка с повишаване на ресурсната ефективност и/или за намаляване въздействието върху околната среда и/или за повишаване устойчивостта на предлаганите продукти и услуги.

Въвеждането на нови „зелени“ модели на организация на работните процеси може да е свързано с:

1. внедряване в предприятието на нови екологични производствени инвестиции, поради които се променя организацията на труда в предприятието;
2. въвеждане на промени в организацията на работа за включване на екологосъобразни дейности в конкретни работни процеси и на определени работни места;
3. изграждане на цялостна екологосъобразна („зелена“) фирмена култура и мотивиране на екологосъобразното мислене на служителите.

Дейността включва следните четири етапа, които са задължителни и се реализират в посочената логическа последователност:

¹ Всяка „зелена“ карта трябва да съдържа набор от действия за изпълнение на работните процеси, водещи до положителен ефект по отношение на повишаване на ресурсната ефективност и/или за намаляване въздействието върху околната среда и/или за повишаване устойчивостта на предлаганите продукти и услуги

1.1. Преглед на моментното състояние на предприятието и организацията на трудовата дейност, свързана с прилагането на „зелени“ практики.

1.2. Разработване на „зелени“ модели на организацията на труда и работните процеси, съобразно спецификата на предприятието и конкретните работни места. Изготвяне на „зелени“ карти за организация на работните процеси на конкретните работни места.

1.3. Разработване/приемане на план от мерки за прилагане на „зелени“ модели на организация на работните процеси от ръководните органи на предприятието.

1.4. Въвеждане/прилагане в предприятието на нови, „зелени“ модели на организация на работните процеси и управлението на човешките ресурси, вкл. обучение на персонала за въвеждането на съответните промени.

Изпълнител може да бъде само лице, което по занятие извършва някоя от следните примерни дейности:

- консултации и/или сертификация по прилагане на системи за управление по околна среда (ISO14001, EMAS или еквивалентни);
- преподавателска и/или научно-преподавателска дейност в сферата на ресурсната ефективност и/или екологията;
- консултантска и/или научноизследователска и развойна дейност в сферата на ресурсната ефективност, екологията или икономическата дейност на кандидата.

По време на изпълнение на проекта, бенефициентът следва да докаже, че планът с конкретни мерки за прилагане на „зелени“ модели на организация на работните процеси е приложен в предприятието и има реално въведени мерки от него.

2. Осигуряване на превенция и профилактика на бърнаут на работното място и ефекти от Covid-19 пандемията върху менталното здраве – психологична подкрепа;

- Целите на дейността следва да са обвързани и със запознаване на участниците с наличието на явлението "бърнаут", подпомагайки откриването на проявите му и осъществяването на ранна превенция на състояния, свързани с физическо, емоционално и психическо изтощение. Следва да бъдат преодолени нагласи свързани с **отрицателно и критично отношение към работата, нежелание за започване на работа, раздразнение към членовете на екипа или към клиентите, емоционално отдръпване от колеги и клиенти, както и мисли, свързани с липсата на смисъл, значение и приносът за извършваните работни процеси, водещи вкл. до напускане на работа.**
- Психологичската подкрепа трябва да се извършва от лице/а със специалност „Психология“ или „Психиатрия“ и може да бъде под формата на групови семинари/тренинги за профилактика и/или индивидуални консултации, при провеждането на които, участниците задължително следва да бъдат запознати с подходящи методи и техники за управление на професионалния стрес, съответстващи на естеството на трудовите процеси в предприятието. Максималният брой участници при групови занимания е до 10 лица в група.

3. Закупуване на лични предпазни средства (ЛПС)² и специално работно облекло

² Съгласно ЗЗБУТ, „Лично предпазно средство“ е всяко приспособление, екипировка, проектирано да се носи или използва от работещия, за да го предпазва от една или повече възможни опасности, заплашващи неговото здраве и

- В рамките на дейността кандидатът има право да закупи и осигури ЛПС и/или специално работно облекло за своите служители. Това могат да бъдат нови по вид ЛПС и/или специално работно облекло, които досега не са използвани в предприятието, или ЛПС и/или специално работно облекло, които осигуряват по-висока защита от тези, които се използват текущо.
- Закупуване на ЛПС и специално работно облекло за периода, планиран за изпълнение на проекта, ако съответстват на оценката на риска, вписани са в утвърдения списък на работните места и видовете работи, при които се използват ЛПС и специално работно облекло и кандидатът е обосновал необходимостта от такива.
- При закупуването на нови ЛПС, които предлагат комбинирана защита, т.е. защита, постигана до момента с помощта на няколко отделни средства, следва да се посочи точно, детайлно и изчерпателно, новозакупените ЛПС кои средства за защита от приложения към проектното предложение Списък на ЛПС ще заменят/надградят.
- Заложените за закупуване ЛПС и специално работно облекло, следва да отговарят на точния брой на заетите лица по длъжности, които ползват средствата за защита и да бъдат планирани, съгласно срока за износване.

4. Осигуряване на колективни предпазни средства³, вкл. модернизация и/или реконструкция, и/или обезопасяване на съществуващи обекти, технологични процеси, машини и съоръжения, свързани с подобряване условията на труд.

- Трябва да бъде посочено точно каква модернизация и/или реконструкция ще бъде извършена, с оглед обезопасяването на съществуващи обекти (напр., изграждане на парапети и конструкции; устройства за достъп до определени помещения с цел обезопасяване на хората, които работят в тях; изграждане на вентилационна и/или климатична система, свързана с безопасни и здравословни условия на труд и др.).
- Ясно трябва да бъде описано състоянието на предприятието в момента на кандидатстване, необходимостта от инвестицията, както и конкретният ефект, до който ще доведе самата модернизация/реконструкция - как ще допринесат за повишаване на здравето и безопасността на работниците и служителите, предвидените за закупуване средства за колективна защита!

5. Осигуряване на социални придобивки за работещите, вкл. ремонт и оборудване на места за отдых, рехабилитация, спорт, хранене и почивка в предприятията и др.

- Закупуване на оборудване, необходимо за обзавеждане на помещения за отдых, рехабилитация, спорт, хранене и почивка в предприятията, което следва да бъде обосновано във формуляра за кандидатстване (в описанието на конкретната дейност).

За целите на настоящата процедура, по тази дейност е допустимо работодателят да осигури на работниците и служителите следните социални придобивки:

безопасност при работа, както и всяко допълнение, принадлежност или специално работно облекло, проектирани за същата цел.

³ Съгласно ЗЗБУТ, "Средство за колективна защита" е проектно, конструктивно, технологично, организационно или друго техническо решение, което изолира пространството, в което може или се проявява опасността от местонахождението на работещите или други лица, които биха могли да бъдат увредени.

- Помещения/места за хранене, съобразно рационалните норми и специфичните условия на труд .
- Помещения/места за краткотраен отдих и/или рехабилитация и/или спорт.

По Дейност 4 и Дейност 5 е допустимо извършването на текущ и основен ремонт, съгласно §5, т.42 и т.43 от Допълнителните разпоредби на ЗУТ.

В случай че за осъществяването на дейност 4 и дейност 5, кандидатът е предвидил да извършва ремонтни дейности, е необходимо той да разполага със собствено помещение или да има договор за наем на помещението, в което се предвижда да се извърши ремонт. След приключване на проекта, бенефициентът е длъжен да запази предназначението на ремонтираните помещения за срок не по-кратък от 5 години от датата на одобрение на окончателния доклад без прекъсване, с изключение на непредвидени обстоятелства. Същото изискване се отнася и, в случай че кандидатът предвижда да извършва ремонтни дейности на спортни съоръжения и места за отдих на открито.

С цел постигане в пълнота на заложените цели на процедурата е допустимо закупуването на оборудване и обзавеждане за изпълнението на Дейност 4 и Дейност 5.

Допустими разходи:

I. РАЗХОДИ ЗА УСЛУГИ

1. Разходи за разработване и прилагане на "зелени" модели, "зелени" карти за организация на работни процеси на конкретните работни места. Обучение на лицата от целевата група насочено към внедряване на "зелени" модели на организация на труд. (Дейност 1) - **Максимален допустим размер на разходите за дейността – до 200 лв. на участващо в дейността лице от целевата група, но не повече от 20 000.00 лв. общо за цялата дейност.**
2. Разходи за осигуряване на превенция и профилактика на “бърнаут“ на работното място и "ефекти от Covid пандемията върху менталното здраве"- психологическа подкрепа. (дейност 2) - **Максимален допустим размер на разходите за дейността – до 200 лв. на участващо в дейността лице от целевата група, но не повече от 20 000.00 лв. общо за цялата дейност.**

II. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ - Разходи за закупуване на ЛПС и специално работно облекло, необходими за осъществяване на Дейност 3 „Закупуване на лични предпазни средства и специално работно облекло“.

III. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

1. Разходи за закупуване на ДМА за осъществяване на Дейност 4.

Разходи за закупуване на средства за колективна защита, свързани с подобряване условията на труд.

*Не е допустимо закупуването на оборудване като например: работен или служебен/пътнически асансьор, мотокари, електрокари, газкари, хаспели и други подемни машини и съоръжения, скеле, повдигаща платформа/вишка, като същите не се считат за колективни предпазни средства, а за такива от основната дейност на предприятието.

Допустими са разходи за застраховка на придобитото оборудване за осъществяването на Дейност 4 „Осигуряване на колективни предпазни средства, вкл. модернизация и/или

реконструкция, и/или обезопасяване на съществуващи обекти, технологични процеси, машини и съоръжения, свързани с подобряване условията на труд“.

2. . Разходи за закупуване на ДМА за осъществяване на Дейност 5

Осигуряване на социални придобивки за работещите вкл. ремонт и оборудване на места за отдых, рехабилитация, спорт, хранене и почивка в предприятията и др.“

*Не е допустима замяната на съществуващи части от оборудване в помещенията за отдых, хранене и спорт с нови от същия вид оборудване (напр. подмяна на маси, столове, печки и др. кухненско обзавеждане и оборудване, подмяна на спортни уреди и др.).

Допустимо е закупуване на нови по вид артикули, с които помещенията не са разполагали до момента.

Допустими са разходи за застраховка на придобитото обзавеждане и оборудване за осъществяването на Дейност 5 „Осигуряване на социални придобивки за работещите вкл. ремонт и оборудване на места за отдых, рехабилитация, спорт, хранене и почивка в предприятията и др.“

Посочените разходи за застраховка в бюджетни пера 4.1. и 5.1. следва да бъдат планирани за срок не по-дълъг от срока на изпълнение на проектните дейности.

IV. РАЗХОДИ ЗА СТРОИТЕЛНО МОНТАЖНИ РАБОТИ

По процедурата са допустими разходи по правилата на ЕФРР, съгласно чл. 25 от Регламент 2021/1060 – до 15% от преките разходи по дейност 4 и 5.

Разходи за извършване на основен и текущ ремонт следва да отговарят на §5, т. 42 и 43 от допълнителните разпоредби на ЗУТ.

По процедурата се финансират само разходи за извършване на СМР. Не са допустими разходи за проектиране, авторски контрол, инвеститорски контрол, независим строителен надзор, както и такси за разрешение за строеж и/или разрешение за ползване, въвеждане в експлоатация.

V. ЕДИННА СТАВКА

Единната ставка за покриване на непреките разходи е в размер на точно 10 на сто от допустимите преки разходи по проекта.

Залагането на непреки разходи в бюджета на проекта е задължително!

Непреки разходи са разходите, свързани с възнагражденията на персонала по администриране на проекта - ръководител на проект, технически сътрудник, счетоводител и друг експертен или технически персонал, както и административните разходи, свързани с управлението на проекта (режийни разходи, консумативи и материали, разходи за командировки на екипа, разходи за информация и комуникация и др.).

Допустими целеви групи:

Допустими целеви групи по настоящата процедура са заети лица (включително самостоятелно заети), съгласно дадените дефиниции в т. 7 „Индикатори/показатели“.

Начин на кандидатстване:

Проектните предложения по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ ще следва да бъдат подадени само по електронен път с Квалифициран електронен подпис (КЕП) като се използва Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България (ИСУН 2020) - <https://eumis2020.government.bg>

ПРИЛОЖЕНИЕ №1

Примерен (неизчерпателен) списък на мерки за реконструкция/модернизация на обекти, машини и подходящи за закупуване средства за колективна защита, съобразно идентифицираните рискове:

1. Защита от прах, токсични и други вредни вещества:

- локална аспирационна система при източника на отделяне на вредни вещества;
- нагнетателна вентилационна система за чист въздух в работното помещение;
- вакуумни системи за почистване с цел намаляване на вторичните източници на замърсяване;
- аварийни вентилационни системи;

2. Защита от наднормен шум

- защитни прегради, ограждения, шумопоглъщащи покрития на стени и тавани;
- заглушаване или изолация на стените и таваните на работните помещения, в т.ч. екрани, кожуси, и др. ограждения около източниците на производствен шум;
- звукоизолирани кабинки за работещите в производствени помещения с наднормен шум;

3. Защита от вибрации при работа

- поставяне на фундамент (различен от този на производственото помещение) под източника на вибрации, демпфериране на вибриращите машини;
- осигуряване на допълнително оборудване към машините, намаляващо риска от вибрации (седалки, които поглъщат вибрациите; ръкохватки, намаляващи вибрациите и др.);

4. Защита от навлизане в опасна зона

- ограждения – плътни, мрежести, прозрачни;
- блокировки – механични, електрически или др.;
- ограждения с блокировки;
- предпазители;
- предпазители с блокировки;
- екрани;
- устройства, оптични и други сензори следящи опасната зона;

5. Защита от падащи предмети

- козирки, навеси, прегради;
- тунели;
- мрежи;
- бордови дъски;

6. Защита от летящи, изхвърлени частици и/или предмети

- предпазители;
- предпазни екрани;
- паравани, ограждения;

7. Защита от падане от височина и падане при придвижване по стълби или наклон

- парапети, перила, бордова дъска;
- мрежи;
- осигурителни линии;

8. Защита от допир до горещи повърхности

- изолиране на зоните;

- ограждения, екрани;
- изолиращи покрития;

9. Защита от потенциално експлозивна атмосфера, защита от опасни пари или аерозоли на химични агенти, прах

- обща вентилация;
- локална аспирация;
- система от блокировка свързана с техническо средство за анализ на съдържанието на горими газове, пари или частици- газсигнализатори, газанализатори;
- аварийни душиове за промиване на очите на работещите или цялото тяло (не е допустим съпътстващ ремонт на санитарни помещения, зони за отдых и др.);

10. Защита от опасни лъчения

- предпазни екрани - защитни покрития;
- система от блокировка, свързана с техническо средство за анализ на работната среда за наличие на вредни емисии - автоматичен контрол;
- екраниране на лазерните устройства, отстраняващо възникването на опасности за здравето на работещите;
- оптически устройства за наблюдение или регулиране на лазерните устройства, така, че да не възниква опасност за здравето в резултат на лазерно лъчение;

11. Защита от електростатични заряди

- система за изравняване на потенциалите и заземяване на металните части на работното оборудване и помещението;
- система за оросяване, неутрализиране или йонизиране на атмосферата с цел повишаване проводимостта ѝ;
- използване на токопроводими подови настилки в производствените помещения;

12. Защита от електромагнитни полета

- излъчващите елементи се екранират поотделно, като генераторът се екранира с общ екран;
- екраниране с плътен материал или с метална мрежа;
- предупредителна сигнализация или блокировка;

13. Защита от неблагоприятен микроклимат

- системи подобряващи микроклимата – температура, влажност, скорост на въздушното течение;
- вентилационни системи за осигуряване на свеж въздух /нагнетателна вентилационна система/;
- въздушни, механични или водни завеси за относително изолиране на зоните и помещенията с неблагоприятен микроклимат;
- подмяна на дограма;
- изграждане на окачени тавани с цел намаляване обема на помещенията;
- климатични системи/климатици;

14. Изкопи

- платна за защитни системи за изкопи;
- технически средства за ограждане и сигнализиране на изкопите, когато това се изисква;
- газсигнализатори;

15. Защита от пожар и взрив

- система от хидранти, шлангове със струйници;
- автоматична пожарогасителна инсталация;
- пожароизвестителна инсталация;

- автоматични газанализатори;
- мълниезащитна инсталация;

16. Защита при работа в ограничени пространства

- полиспаптни системи за спасяване;
- газсигнализатори;

17. Защита при аварии и природни бедствия

- система за аварийно известяване с цел евакуация;

18. Електробезопасност

- изолиращи щанги;
- изолиращи стълби;
- изолиращи площадки;
- диелектрични килимчета;
- предпазни екрани;
- временни ограждения;
- преносими заземители;
- изолиращи щанги за преносими заземители;
- изолиращи оперативни щанги;

19. Защита от биологични агенти в работната среда

- подходяща вентилация (общообменна, изсмукваща и вкарваща-нагнетяваща);

20. Ергономия при работа

- ергономични офис столове;
- ергономични работни столове.

ВАЖНО!

В рамките на тази дейност не е допустимо закупуването на машини и съоръжения, свързани с модернизация или технологично обновление на производствената дейност на предприятието (изработване на продукти или предоставяне на услуги), разширяване на производствения капацитет и/или разнообразяване на предлаганите продукти/услуги, такива за осигуряване извършването на административните дейности на предприятието и други, касаещи присъщата дейност в предприятието

Замяната на едно производствено (работно)⁴ оборудване с друго, дори в случай, че новото осигурява по-безопасни или здравословни условия за работещите лица, не е допустимо по процедурата.

---

⁴ „работно оборудване“ е всяка машина, апарат, инструмент, инсталация, устройство, уредба или съоръжение, използвани при работа, по смисъла на Наредба № 7 от 23 септември 1999 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване.